

Sygn. akt II UK 379/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M. Ż.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 5 marca 2014 r., sygn. akt III AUa 2674/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – w sprawie z wniosku M. Ż. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W. o rentę z tytułu niezdolności do pracy – oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 29 października 2013 r., oddalającego odwołanie M.Ż. od decyzji organu rentowego z dnia 28 września 2011 r., odmawiającej wnioskodawczynie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie zaskarżyła skargą kasacyjną; skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadniając oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazano, że: „na gruncie obowiązującego prawa, w tym przepisów art. 12 ust. 1 i 3, art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w konsekwencji art. 57 ust. 1 powołanej ustawy oraz art. 57 ust. 2 tejże ustawy, a także art. 366 Kodeksu postępowania cywilnego doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Naruszenie przez Sąd w zaskarżonym orzeczeniu przepisów art. 12 i 13 ustawy emerytalnej sprowadza się przede wszystkim do pominięcia socjalno-ekonomicznego aspektu niezdolności do pracy, a oparcie się jedynie na wnioskach postawionych w opiniach przez biegłych sądowych sprowadzających się do stwierdzenia, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Rażące naruszenie przepisu art. 57 ust. 2 ww. ustawy polega na całkowitym pominięciu, a w konsekwencji niezastosowaniu go w niniejszej sprawie, pomimo występującej przesłanki do jego zastosowania. Wnioskodawczyni udowodniła okres składkowy i nieskładkowy wynoszący dla niej jako kobiety co najmniej - 20 lat. Wnioskodawczyni zarzuca ponadto, że Sąd bezzasadnie uznał, że w niniejszej sprawie występuje powaga rzeczy osądzonej w związku z prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2012 r., sygn. akt IX U 511/11, oddalającym wcześniejsze odwołanie wnioskodawczyni, a przecież zgodnie z dotychczasową linią orzecniczą Sądu Najwyższego - odmiennie niż w sprawach cywilnych - w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych praktyczne znaczenie prawomocnego wyroku w kontekście powagi rzeczy osądzonej nie jest znaczne, bowiem wydanie nowej decyzji zawsze uzasadnia merytoryczne rozpoznanie odwołania, a dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy doszło do zmiany okoliczności, bądź przedłożenie nowych dowodów (uchwała Sądu Najwyższego z 3 października 1996 r., II UZP 18/96, uchwała z 20 września 1978, II UZP 7/78, także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13.02.2014 r., III A Ua 553/13). Właśnie z taką sytuacją zmiany okoliczności i przedłożenia nowych dowodów mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawczyni nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała „oczywistą zasadność” jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 – LEX nr 494134; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08 – LEX nr 490364). W niniejszej sprawie stan taki nie występuje.

Nie przekonują o oczywistej zasadności skargi w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. twierdzenia autora rozpatrywanej skargi kasacyjnej o „rażącym” naruszeniu wskazanych w uzasadnieniu wniosku przepisów prawa. Przede wszystkim uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w konstrukcji twierdzeń o deklarowanym stanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4

k.p.c.) tego, że sporna w sprawie kwestia istnienia niezdolności wnioskodawczynie do pracy została poddana bardzo szerokiej ocenie w postępowaniu przed sądami obydwu instancji. Sąd pierwszej instancji oceniając tą kwestię powołał sześcioro biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom wnioskodawczynie. Czterej biegli sądowi: biegły neurolog, biegły ortopeda, biegły pulmonolog, biegły onkolog uznali, że wnioskodawczynie ma zachowaną zdolność do pracy. Wnioskodawczynie nie stawiała się na badanie przez biegłych: psychiatrę i psychologa. Sąd drugiej instancji podzielając stanowisko zaskarżonego wyroku w zakresie oceny opinii biegłych lekarzy sądowych uznał, że nie ma konieczności dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego onkologa; dowód z takiej opinii został przeprowadzony przed Sądem pierwszej instancji, gdzie biegły onkolog na skutek zastrzeżeń wnioskodawczynie do opinii wydał jeszcze opinię uzupełniającą. Opinia w ocenie Sądu drugiej instancji jest jasno sformułowana i spełnia wymogi określone w art. 285 k.p.c. Według Sądu drugiej instancji niespełnienie przez wnioskodawczynię przesłanki istnienia niezdolności do pracy powoduje brak uprawnień do spornego w sprawie świadczenia rentowego.

Tak przedstawionemu stanowisku zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu skarżąca nie przeciwstawia argumentacji, którą kwestionowałaby prawidłowość zaprezentowanej przez Sąd oceny przesłanki istnienia niezdolności do pracy; nie kwestionuje tej oceny, a zamiast tego ogranicza się do twierdzenia – niesprecyzowanego szerzej w uzasadnieniu wniosku – o nieuwzględnieniu „socjalno-ekonomicznego” aspektu niezdolności do pracy. Takie twierdzenie nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie przekonują także twierdzenia uzasadnienia wniosku w zakresie próby wykazania „rażącego” naruszenia przepisów art. 57 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych czy też art. 366 k.p.c. Co do pierwszego z powołanych przepisów – art. 57 ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej zauważyć trzeba, że zgodnie z jego treścią przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Tak więc dla zastosowania tego przepisu

nie jest wystarczające wykazanie posiadania w przypadku kobiety – co najmniej 20 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, ale także całkowitej niezdolności do pracy.

Co do twierdzenia o „rażącym” naruszeniu art. 366 k.p.c. zauważyć trzeba, że Sąd drugiej instancji swoje rozstrzygnięcie oparł na samodzielnej ocenie przesłanek prawa wnioskodawczyni do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zasadnicze stanowisko zaskarżonego wyroku zasadza się na ustaleniu, że niespełnienie przez wnioskodawczynię przesłanki prawa do spornego świadczenia w postaci wykazania istnienia niezdolności do pracy powoduje brak uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd drugiej instancji podkreślił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że ostatecznie postępowanie z wniosku skarżącej o rentę z tytułu niezdolności do pracy zakończyło się prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2012 r., w sprawie sygn. akt IX U 511/11, oddalającym odwołanie wnioskodawczyni; wobec tego może ona wykazywać ponowne powstanie niezdolności do pracy dopiero po tej dacie z uwagi na powagę rzeczy osądzonej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.